

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 15723/2024
12.03.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Ирене Вуковић, Јасмине Симовић, Јелице Бојанић Керкез и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Горан Брдар, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Јелка Аксентијевић, адвокат из ..., ради побијања дужникових правних радњи, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2936/23 од 27.03.2024. године, у седници одржаној 12.03.2025. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2936/23 од 27.03.2024. године, као изузетно дозвољеној.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2936/23 од 27.03.2024. године и пресуда Основног суда у Крагујевцу П 1691/20 од 30.05.2023. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крагујевцу П 1691/20 од 30.05.2023. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиле којим је тражила да се утврди да је према њој без дејства изјава непарничара ВВ из ... од 26.12.2017. године, дата у предмету Основног суда у Крагујевцу О 1291/17, а којим се одрекао наследног удела од 1/3 у заоставштини своје мајке, сада пок. ГГ бивше из ... и исти уступио (поклонио) свом брату туженом ББ и то својинских удела од по 1/3 на породичној стамбеној згради на кп.бр .. и овој парцели чија је површина 0.04.96 ha, уписаних у лист непокретности бр. .. КО Крагујевац, и то до висине тужиљиног новчаног потраживања у износу од 452.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 01.01.2019. године па до исплате, што је тужени дужан да трпи и дозволи да тужиле своје новчано потраживање намири продајом својинског удела туженог до 1/3 у горе описаним непокретностима уписаним у лист непокретности бр. .. КО Крагујевац 1. Ставом другим изреке, обавезана је тужиле да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 111.420,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2936/23 од 27.03.2024. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиле и првостепена пресуда

је потврђена. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужиле за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилца је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права са позивом на одредбу члана 404. ЗПП.

Одлучујући о дозвољености ревизије у смислу члана 404. став 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), Врховни суд је оценио да су испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији тужиле, ради уједначавања судске праксе, у смислу члана 404. став 1. ЗПП, у вези члана 92. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, бр. 10/23), а у примени општих претпоставки побијања дужникових правних радњи, па је одлучено као у ставу првом изреке.

Одлучујући о основаности изјављене ревизије, на основу члана 408. ЗПП, Врховни суд је нашао да је ревизија тужиле основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужилин отац ВВ према тужилци имао је обавезу издржавања на основу закона која је правноснажном пресудом Основног суда у Крагујевцу П2 3419/08 од 19.08.2008. године утврђена у месечном износу од по 6.000,00 динара, почев од 19.08.2008. године па убудуће. С обзиром да ову свој законску обавезу према тужилци није извршавао, правноснажном пресудом Основног суда у Крагујевцу К 484/16 од 21.09.2016. године, оглашен је кривим због извршења кривичног дела недавање издржавања из члана 195. став 1. КЗ, па му је изречена условна осуда, тако што му је утврђена казна затвора у трајању од седам месеци и истовремено је одређено да се казна према окривљеном неће извршити, уколико за време од три године од дана правноснажности пресуде, не учини ново кривично дело, те да у року од 90 дана од дана правноснажности пресуде исплати тужилци као оштећеној износ од 248.000,00 динара и убудуће уредно даје издржавање, под претњом опозива условне осуде. Наведени износ од 248.000,00 динара који је ВВ био у обавези да исплати тужилци на име издржавања, односио се на период неплаћеног издржавања од 06.01.2011. године до 18.02.2016. године. Међутим, ВВ није наставио да уредно измирује своју законску обавезу издржавања тужиле, а по правноснажности пресуде кривичног суда, на име своје обавезе исплатио је дана 07.12.2017. године износ од 12.000,00 динара (на име издржавања за октобар, новембар и децембар 2015. године), дана 04.11.2016. године износ од 6.000,00 динара (на име издржавања за август и септембар 2015. године), дана 16.01.2018. године износ од 6.000,00 динара (на име издржавања за фебруар и март 2016. године), дана 29.06.2016. године износ од 4.000,00 динара (на име издржавања за јун и јул 2015. године), и дана 26.06.2020. године износ од 30.000,00 динара.

Тужилин отац ВВ, у поступку расправљања заоставштине своје покојне мајке коју је поред осталог сачињавало право својине на породичној стамбеној згради на кп.бр. .. КО Крагујевац 1, као и на овој парцели (укупне тржишне вредност 18.360 евра), у предмету Основног суда у Крагујевцу О 1291/17, дао је наследничку изјаву

којом се прихватио свог наследног дела које му по закону припада и свој наследни удео уступио је свом брату ББ, овде туженом који се наслеђа прихватио, као и уступљеног дела.

Пресудом Основног суда у Крагујевцу П2 927/19 од 27.09.2019. године, престала је обавеза ВВ, да доприноси издржавању своје кћерке, овде тужиље.

ВВ живи у кући на кп.бр. .. КО Крагујевац која је била предмет наслеђивања у оставинском поступку иза смрти мајке, не плаћа трошкове становања већ то чини његов брат, лошег је здравственог стања, нема имовине, издржава се од привремених и повремених послова, а у издржавању му помаже и сестра.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да је тужбени захтев тужиље неоснован, јер нису испуњене опште претпоставке побијања садржане у одредби члана 280. став 1. Закона о облигационим односима. Тужиља није доказала висину свог новчаног потраживања с обзиром да је утврђено да је преко износа од 248.000,00 динара на име потраживања за период од 06.01.2011. године па до 08.02.2016. године, а које је утврђено правноснажном кривичном пресудом као обавеза ВВ, висину до 452.000,00 динара тужиља определила сама, иако је за то било неопходно обавити вештачења, које она није предложила, све ово код чињенице да је утврђено да је у међувремену ВВ једним делом своју обавезу испунио. С обзиром да тужиља висину није доказала, суд није могао утврдити ни чињеницу инсолвентности дужника, јер се она утврђује с обзиром на конкретно потраживање и њену висину.

По оцени Врховног суда, основано се ревизијом тужиље указује на погрешну примену материјалног права.

Новчано потраживање које тужиља има према свом оцу ВВ, односи се на њено законско право на издржавање од стране родитеља, а које је утврђено правноснажном пресудом Основног суда у Крагујевцу П2 3419/08 од 19.08.2008. године, тако што је одређена висина месечног издржавања у износу од 6.000,00 динара. С обзиром да је тужиља право на издржавање имала и као пунолетно дете због редовног школовања све до престанка права на издржавање пресудом Основног суда у Крагујевцу П2 927/19 од 27.09.2019. године, првостепени суд погрешно је оценио испуњеност опште претпоставке побијања која се односи на доспело потраживање за исплату а које несумњиво према чињеничном утврђењу, за период до 18.02.2016. године износи 248.000,00 динара. Накнадна плаћања на име издржавања умањују тужиљино укупно потраживање, а она су утврђена из уплатница из којих произилази и основ плаћања и на шта се плаћање односи за који обрачун уопште није потребно знање стручњака, с обзиром да се висина може утврдити простим рачунским операцијама сабирања и одузимања.

С обзиром да је погрешно становиште нижестепених судова о томе да висину тужиљиног потраживања треба утврђивати нужно одређеним доказним средством – вештачењем које је изостало јер га тужиља, на којој је терет доказивања, није предложила, није утврђена висина доспелог тужиљиног потраживања за исплату које има према свом дужнику ВВ. Због тога је Врховни суд укинуо пресуде нижестепених

судова и предмет вратио првостепеном суду на поновно суђење како би употпунио чињенично стање и утврдио колико износи тужилино потраживање водећи рачуна да до 18.02.2016. године оно износи 248.000,00 динара, али и да је након тога тужени и даље био у обавези да плаћа издржавање све до престанка издржавања на основу пресуде Основног суда у Крагујевцу П2 927/19 од 27.09.2019. године у месечним износима од по 6.000,00 динара. Кад обрачуна, с обзиром на период у којем је дужник био у обавези да плаћа издржавање, његов укупан дуг, од тог износа одбиће новчане износе чијим је плаћањем дужник свој дуг умањио. При утврђивању висине потраживања доспелог за исплату, имаће у виду да у укупно потраживање улазе и новчани износи на име издржавања које је тужени био у обавези да плаћа и након што је у поступку расправљања заоставштине своје мајке, дао изјаву о уступању свог наследног удела туженом с обзиром на опште правило из члана 280. став 1. ЗОО, које прописује да поверилац може побијати дужникову радњу без обзира када је настало, односно да ли је настало пре или после предузимања те радње која се побија од стране дужника.

Имаће у виду и да према одредби члана 284. ЗОО правна радња губи дејство према тужили само у мери која је потребна за испуњење њеног потраживања, због чега, уколико утврди да је висина њеног потраживања нижа од оне коју је она определила својим захтевом у износу од 452.000,00 динара, има могућност да њеном захтеву делимично удовољи, све ово наравно уколико закључи да је тужба са овим захтевом поднета у року прописаном одредбом члана 285. став 1. Закона о парничном поступку.

На основу одредбе члана 416. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић